

DR KENÉZ-KURLÄNDER EDE

SZEMLÉJE

SZOMBAT

Laikus prédikáció a fiatal öregekről és a koravén fiatalokról

Az ifjuság zászlóbontása a Goldmark teremben. — Kenyeres-Kaufmann Náthán arcképe. — Németország az árja-grafikonok utvesztőjében. — Lunzer Pál a Chevra elnökhelyettese. — Dr. Deményi Aladár a NEP listáján. — Szobor Löw Immánuelről Jeruzsálemben? — Olvasom . . . Nem olvasom . . . — Szines riportok, stb.

VIII. évfolyam 12. szám.

1935. június 1.

A címlap Beróny Róbert rajza.

A BUDAPESTI V. KER. IZR. NŐEGYLET május 12-én délelőtt fél 11 órakor tartotta a Lipótvárosi Társaskör disztermében XXVI-ik évi rendes közgyűlését. Eichbaum Mórné elnök üdvözölte a megjelenteket, ismertette az egyesület programját és 25 éves működésének emlékére kiadott emlékkönyvet, melynek méltatására még visszatérünk. F. Fürth Margit titkár beterjesztette az egyesület 1934. évi működéséről szóló jelentést és 1935. évi költségvetést, mely szerint az egyesület évente 36.000 ebédet oszt ki népkonyháján, melynek kb. felét a székesfőváros utalja be és téríti, felruház 350 gyermeket és felnőttet, szertetothont tart fenn és segélyekben kiosztott 5600 pengőt. A természetbeni adományokat is felértékelve az egyesület 33.000 pengőt fordít jótékony célra, melyből 19.800 a készpénztétel. A közgyűlés a Himnusz éneklésével ért véget.

DR. BARNA KÁROLY GYÁSZJA. Barbach Móric hittestvérünket, dr. Barna Károly hitközségi előljáró édesapját általános nagy részvét mellett temették el Badenben a múlt héten. Dr. Carlebach badeni főrabbi búcsúztatta az elhunytat, ki egész életén keresztül a vallásnak és az emberszeretnek élt. Mint Connel Charif unokája Verbón született 1846-ban. Évtizedek óta a Bécs melletti Badenben élt. A talmudnak tudós mestere volt, még halála napján is tanult. Három gyermekét: dr. Barna Károlyt, Bárdi Ráchel irónót és Bató Gézániét meleg szavakkal búcsúztatta a badeni főrabbi az elhunytól. Dr. Barna Károly iránt az egész fővárosi társadalomban általános részvét mutatkozott a gyász eset alkalmából. A pesti hitközség, valamint az összes zsidó testületek átíratban fejezték ki részvétüket, a zsidó közélet jelesei pedig nagy számban keresték fel kiváló hittestvérüket, hogy előtte részvétiüknek kifejezést adjanak.

A PESTI IZR. NŐEGYLET KÖZGYŰLÉSE. Vasárnap, május 19-én tartotta meg a Pesti izr. Nőegylet 69. évi közgyűlését leányárvaházának disztermében Vészi Józsefné elnöklete alatt. Dr. Hevesi Simon vezető főrabbi levélben üdvözölte sikeres munkájához az elnökséget. Az elnöklő Vészi Józsefné nagyhatású beszédében visszaemlékezett arra a szorongó érzésre, amellyel egy évvel ezelőtt a reá várakozó nehéz feladatnak tudatában és a súlyos gazdasági viszonyoknak ismeretében az egyesület elnökségét vállalta és vázolta az egyesület emberbaráti működésében elért nem remélt eredményeket, amelyeket elsősorban nagyszerű munkatársainak: dr. Dé-

nes Lajos ny. tanker. kir. főigazgatónak, az egyesület nagy érdemű, kiváló titkárának és az egyesület buzgó vezetőségének köszönhet. A dr. Dénes Lajos titkár által előterjesztett nagyszabású és általános tetszést kiváltott évi jelentés beszámolt az egyesület múlt évi munkájáról, amellyel intézményei (leányárvaház, leányotthon, gyermekágyasotthon, „Vilma“ Női Otthon, segélyezési osztály) révén közel 250.000 P-t fordított charitatív céljaira. Az évi mérlegnek és a számvizsgáló-bizottság jelentésének egyhangú elfogadása, valamint a felmentvény megadása és jövő évi költségeloirányzat elfogadása után a számvizsgálóbizottság tagjai újból egyhangulag megválasztották.

A GYŐRI IZR. SZENTEGYLET CHEVRA KADISA április hó 14-én tartotta évi közgyűlését Perl Sándor elnöklete alatt. Perl Sándor egyesületi elnök meleg szavakkal emlékezett meg azon munkásságról, melyet a közelmúltban tartott országos izr. kongresszus kifejtett és hálásan köszönti dr. Kallós Henrik hitk. elnököt. A megüresedett ügyészi állásra egyhangulag dr. Polgár Győzöt választotta meg. Ezek után az elnök ismerteti az évi jelentést, mely a Chevra Kadisa minden tagjának megküldetett. Dr. Kallós Henrik nagy elismeréssel nyilatkozik a Chevra Kadisa működéséről. Ugy mondja, hálát adhatunk a Mindenhatóknak, hogy így tudjuk a jótékonyt gyakorolni, mint a Chevra Kadisa teszi, hogy a bevételből 70-80 százalék megy jótékonytásra, míg adminisztrációra csak csekély hányad jut. Az elnök ezután a Ciduk Hadinház kibővítésével foglalkozik. Dr. Kallós Henrik felszólalásában kifejti, hogy a Ciduk Hadinház ügyét ha átmenetileg is, de meg kell oldani. Igéri a hitközség nevében annak anyagi és erkölcsi támogatását. Elnök köszöni dr. Kallós Henrik hitk. elnöknek a hitközség nevében szívesen felajánlott segítséget és az elismerő szavakért, amellyel a Chevra Kadisa önzetlen működését méltatta. Egyben bemutatta Stadler Dezső műépítész által a Ciduk Hadinház átalakítására készített tervrajzot és költségvetést, ami 15.000—20.000 pengőt tenne ki és ami tartalék-alapjainkból fedezhető volna. A képviselőtestület nagy lelkesedéssel elvben hozzájárul a Ciduk Hadinház átalakításához.

MINDEN ÚJ KÖNYVET MEGKAPHAT magyar, német, francia és angol nyelven **Lukács kolcsönkönyvtár és könyvkereskedésében**, Budapest, V. Nádor u. 8. Telefon: 80—6—37. **Olesó helybeli és vidéki előfizetési díjak! — Házhoz szállítás.**

SZOMBAT

Dr. KENÉZ-KURLÄNDER EDE
SZEMLÉJE

Dr. KENÉZ-KURLÄNDER EDE:

Laikus prédikáció a koravén fiatalokról és a fiatal öregekről

Sándor Pál cikket irt *Nagy Andorról*, meleg szavakkal méltatva az évtizedeken át oldalán harcoló küzdőtársát és kijelenti, hogy ha neki tizezer szavazati joga volna, mind a tizezerrel *Nagy Andort* támogatná. Én a magam részéről *Sándor Pál* irásának minden sorál helyeslem egészen addig, míg okoskodásai folyamán nem áll a most felkapott divatos jelszó mellé: „*Helyet a fiatalságnak!*” Kénytelen vagyok *Sándor Pál* levelének ehhez a passzusához néhány megjegyzést hozzáfűzni. Szerintem ugyanis ez a mostanában sokszor hallható jelszó nem mond semmit, e mögött nincs tartalom és ha az eszmekört alapos vizsgálat alá vesszük, minden kétséget kizáróan megállapíthatjuk azt a kongó ürességet, ami e mögött a szép frázis mögött tátong. Éppen *Nagy Andor* esete iskolapéldája annak, hogy az idősebbeket nem szabad félretenni, mert hiszen alig akad valaki a felekezeti életben — úgy az idősebbek, mint a fiatalok között — akik közül bárki is képes és alkalmas lenne *Nagy Andor* munkásságát a hitközségnél pótolni.

Ha úgy formulázzuk a tételt, hogy „*helyet a tehetségesebbeknek és munkaképesebbeknek, még akkor is, ha az illetők véletlenül a fiatal generációhoz tartoznak*”, van keze és lába a mondásnak és ilyen formában hajlandók is vagyunk azt elfogadni. Félreállítani azonban valakit csupán azért, mert az idősebb korosztályba tartozik és helyébe odaállítani olyant, akinek más érdeme nincs, csak az, hogy fiatal, ennek értelme nincsen, ez ellenkezik a multak tapasztalataival, azokkal a tapasztalatokkal, amelyek a kultúra eddigi haladását eredményezték.

De ellenkezik ez a tétel vallásunk hagyományaival is, mely min-
Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

denkor az öregek megbecsülését hirdette és követte. A talmud bölcsen disztigvál és megállapítja, hogy vannak öregek, akik elfelejtették fiatalkorukban szerzett tudásukat és tapasztalataikat. Ezeket félre lehet, sőt félre kell állítani. Viszont megbecsülendő öregeknek tartja azokat, akik megszerzett bölcsességüket és tapasztalataikat meg is tartották. A „Helyet a fiataloknak“ jelszó akkor helyes, ha kivételesen egy fiatal ember már ifjúságában szert tett az öregek bölcsességére és elsajátította az elődök által szerzett tapasztalatokat. Ilyen esetekben elismerem, hogy az effajta fiatalnak jár a vezetés és irányítás megtisztelő, de egyben súlyos szerepe.

Hová is vezetne az, ha ennek a jelszónak jegyében az idősebbeket, tekintet nélkül azok munkaképességére, egyszerűen félreállítanák?

A történelem azt bizonyítja, hogy a legnagyobb vívmányokat és a leggrandiózusabb cselekedeteket, aránytalanul nagy számban, az idősebb korosztályhoz tartozók tervezték és hajtották végre.

Hogy ne menjünk tulságosan messzire és csak a világháboru eseményeiről példázzunk, elég, ha arra gondolunk, hogy *Hindenburg* és *Mackensen* közel a hetvenhez hajtották végre legfényesebb fegyvertényeiket. Csehországban *Benes* nem nélkülözhetné *Massarik* bölcs vezetését és *Pilsudski* már mint öreg ember hozta tető alá Polonia Restitutát. Van-e magyar, aki hajlandó lenne lemondani *Kossuth Lajos* öregkori műveiről és munkásságáról. A leghíresebb walesi herceg — *Edward* — nem zavarta öreg édesanyjának, *Victoriának* uralkodását és mikor tul a hatvanon, *VII. Edward* néven az angol birodalom trónjára került, már hajlott korban hozta létre a hatalmas entente-cordialet, ami az egész „fiatal“ diplomáciai konjunkturát legyőző világhatalmi fontosságú teljesítmény volt és aminek döntő fontosságát — sajnos — saját bőrünkön tapasztaltuk. Az öreg *Clemenceau* tehetsége és energiája nélkül Franciaország már 1914-ben, a marnei csata után békéért könyörgött volna. Az entente részére oly kedvező párisi környéki békék szövegezői és diktátorai kivétel nélkül öreg emberek voltak. Csak éppen hogy megemlékezzünk *Disraeli* és *Gladstone* öregkori munkásságáról, megemlítjük még, hogy *Goethe* hajlott korban írta a *Faustot*, *Björnson* már mint aggastyán alkotta élete főművét, *Pirandello* 57 éves korában kezdte meg drámairói működését. Hogy a feltalálókról is szóljunk néhány szót, meg kell említenünk, hogy *Koch Róbert* tul volt a hetvenen, mikor felfedezte a kolerabacillust és *Edison* öreg korában ajándékozta meg a világot leghíresebb találmányaival.

„Helyet a fiataloknak“ olyan jelszó, ami egyszersmind azt is jelenti, hogy félre kell tenni az idősebb korosztályt. Ez az irányzat visszavezet az őskorba, a vad népek világába, ahol az öregeket, akik

munkára, vadászatra kevésbé voltak alkalmasak, félreállították, sőt a kezdetleges időkben lebunkózták és megették. *N kultura akkor indult discsöges utárra, mikor az öregeket kezdtek megbecsülni, kívárták, hogy azok végelgyengülésben meghaljanak és ekkor tisztességgel eltemették. Reméljük, hogy az ősi kultúrának — az öregek tisztelgetésnek — örögi erénye nem fog kimmenni a divatból, sőt a rossz jelek dacára hihetőleg továbbra is fennmarad. A mi vallási hagyományaink az öregek megbecsülését mindig homlokterbe helyezték és Abrahám első ténykedései között találjuk meg azt, hogy sirhelyet szerzett családja részére és feleséget tisztességben eltemette. A bibliában veres fonálként húzódik végig az ösök — az öregek — tisztelgete és csaknem minden oldalon találkozzunk az ösökről — Abrahámról, Izákról és Jákobról — való kegyeltes és tisztelgetjes megemlékezéssel.*

Úres és hamis jelszó ez a „Helyet a fiatalágnak”, mert látam és látok fiatalokat, akik koravének, de látam és látok idősebb korosztályhoz tartozókat, akik amellet, hogy megtartották böseges tapasztalataikat, fiatalos energiával rendelkeznek.

A talmud szerint csak azt nevezhetjük igazán okos embernek, aki a saját tapasztalatai alapján szüri le a bölcseséget. Elismerem, hogy vannak ez alól kivételek és vannak fiatalok, akiknél mások tapasztalatai veré válna, kiváló képességeik folytán már fiatalon, mintegy készen kapják a bölcseséget. Klasszikus példa erre *Tisza István*, akinél Tisza Kálmán minden tapasztalata és tudása veré vált és már egész fiatal korában alkalmas volt vezérkedésre és irányításra.

Nem vitás, hogy állanak vezetőhelyen olyanok is, akiknél a *tehetetlen öregség már az ötüenedik évnél megkezdődött* — ezek kicserelelendők, de az már nem feltétlenül biztos, hogy korban fiatalabbal. Nagyon könnyen lehet, hogy pozíciójára sokkal alkalmasabb valaki akad, nála években talán idősebb, de tudásban és friss energiában sokkal fiatalabb ember személyében. Ne feledkezzünk meg híres apák degenerált fiairól a „Herbertek”-ről és ezért a „Helyet a fiataloknak” jelszó helyett mondjuk inkább azt, hogy

„Helyet a tehetségeseknek”, „Helyet az alkalmasaknak”, Mert látunk fiatal öregeket, akik nem vénnek és koravén fiatalokat, akiknek vezetői szerepe káros, sőt végzetes lehet.

SPORTBEMUTATÓ. Megjelentek már a főváros utcáin a szines plakátok, amelyek hirdetik, hogy a pesti izr. hitközség testnevelési bizottsága május 30-án, csütörtökön déltűn 5 órakor a Millenaris versenypályán (B.S.E. pálya, VII.

Thököly ut és Szabó József uca sarkán) a pesti izr. hitközség iskoláinak sport- és eserkészszervezeteinek részvételével sportbemutatót rendez, amelyre a testnevelés és eserkészlet iránt érdeklődőket ez uton meghívja.

Nem-zsidó nem-árják Németországban

A hivatalos Németország, melynek legfontosabb tevékenysége ugylátszik még ma is polgárainak faj szerint való szigorú szortirozása, végre felállította pontos és tegyük hozzá, fontos táblázatát, melynek segítségével a faj szerint való megkülönböztetés tekintetében többé kétség nem merülhet fel. A csoportok a következők: a.) akik saját személyükben tértek ki, b.) akik a szülők kitérése folytán már mint nem zsidók születtek, c.) akiknek a nagyszülei tértek ki, d.) vegyes házasságból származó gyermekek, e.) nagyszülők vegyes házasságából származó unokák, f.) mindazok, akik a szülők, vagy a nagyszülők vegyes házasságából mint nem zsidók születtek. Ezen csoportok valamelyikébe tartozók nem tekinthetők árjáknak. Van azonban ezenkívül még egy másik, négyes csoportba való beosztás. Első csoport: a telivér zsidó származásuak csoportja. Ebbe tartoznak azok, akiknek szülei, vagy nagyszü-

lei mindketten zsidók voltak. Második csoport: a háromnegyed zsidók. Ide tartoznak, akiknek valamelyik szülője, vagy nagyszülője keresztény volt. A harmadik a féizsidó csoportba tartoznak azok, akik másodiziglen származnak vegyes házasságból. Végül a negyedik csoport: a negyedzsidók csoportja. Ide tartoznak azok az egyének, akiknek nagyszülei, vagy dédnagyszülei valamelyike zsidó volt.

Hosszadalmas és bonyolult lenne a statisztikai adatok teljes egészében való ideiktatása, de nem is érdemes, hiszen a töméntelen adat unalmas és nehéz olvasmány. A kísérő rendeleten eligazodni valóban nem könnyű, erre, ugylátszik, kizárólag csak százszázalékos árjakoponya képes. Nem a zsidók részére készült ez a statisztika, hanem a zsidók ellen. Erre viszont nagyon alkalmas és tekiattal arra, hogy vitát és ellenérvet nem türnek Németországban, kétségkívül százszázalékban helytálló.

Nem olvasom

Egy budai reálgimnázium, melynek tanulói között alig nyolc százalék a zsidó, a napokban hajókirándulásal egybekötött majálist rendezett. A fiúk a Duna partján szabad ég alatt hancúroztak, szórakoztak, majd farkasétvággyal fogyasztották el az ebédet. Ebéd után az egyik zsidó fiú sorra oda ment a többi zsidó gyerekekhez és fülükbe súgta: „Ne feledkezz meg a „Hazen esz hoaulom“-ról...” És a fiúk nem feledkeztek meg róla, összegyűltek és elmondták az étkezés utáni imát. A keresztény osztálytársak természetesenek találták azt, hogy a zsidó gyerekek héberül imádkoznak, megpárták az ima végét és azután együtt mentek

szerte-széjjel, tovább játszani. Ennek az iskolának a hittanára jól neveli a rábízott gyermekeket, de minden dicséretet megérdemel a gimnázium egész tanári kara is azért az emelkedett szellemért, amit a rájuk bízott ifjúságba beleneveltek és megtanították őket arra, hogy a vallásos érzés tiszteletreméltó még akkor is, ha — zsidó...

Olvasom

John Grastang londoni egyetemi tanár régészeti expediciót szervezett az elpusztult Jericho területére, ahol sikerült nagyszabású ásatások után egy agyagbálványszobrot kiásni, ami a tudós archeologus megállapítása szerint több mint 4000 éves. A palesztinai szoborletnek tudományos szempontból óriási jelentősége van.

Dr. Deményi Aladár jelöltsége

A Szombat nem politizál, nem érdeklődik tulságosan az iránt, hogy melyik párt kerül ki majd győztesen az urnából és milyen pártállású lesz az új fővárosi parlament többsége. Az azonban már érdekel bennünket, hogy lesznek-e a városatyák között felekezetünkhöz tartozó olyan egyének is, akik — szükség esetén — hozzáértéssel képviselik felekezetünk érdekeit és lelkesen sikra szólnak azon nem remélt esetben, ha bármely oldalról sérelem fenyegetne.

Örömmel állapítjuk meg, hogy nemcsak az ellenzéki listákon, hanem a NEP-listáin is szerepelnek felekezetünk tagjai, és hogy a VII. közigazgatási kerületben előkelő, posszibilis helyen olyan kiváló, érdemes, hitbuzgó testvérünk van, mint Dr. Demény Aladár, az ismert ügyvéd és kormányfőtanácsos. Dr. Deményi a zsidóság minden nemes céljáért lelkesedő áldozatkész férfiú, akinél különösen ki kell emelni, hogy a felekezeti ügyeket nagyon jól ismeri és érti. Van a kile-életnek olyan terrénuma is, ahol ő elsőrangú szakértő, sőt ezekben az ügyekben hivatva van irányítani és dönteni. Közismert dolog az is, hogy a szegények támogatásából mindenkor kivette nagymértékben a részét és hogy kezdő ügyvéd kora óta a szegény emberek ügyét mindig ingyen vállalta, ily módon is áldást hozó tevékenységet fejtve ki a nincstelenek érdekében. Különös megalégedéssel említheti meg, hogy nála lelkesebb hiva a felekezeti sajtónak alig akad a közéleti szereplők között. Ő már hosszú évek előtt felismerte a felekezeti sajtó nagy hivatását és fontosságát a megváltozott viszonyok között és mindenkor ebből a szemszögből nézve viselkedett az egész felekezeti sajtóval szemben. Mindenki csak örömmel fogadhatja, hogy dr. Deményi Aladár, mint városatya bekerül a főváros törvényhatósági testületébe, ahol a jelek után ítélve komoly szerep vár rá. A felekezeti sajtó, mint

lelkes támogató barátot üdvözli dr. Deményi Aladárt új munkakörében.

Nálunk Magyarországon, különösen a fővárosban, szerencsére a pártok nincsenek túl mereven és erős szögben szembeállítva. Láttuk nem egyszer a mult közgyűlésen is, hogy a szocialisták együtt szavaztak a Wolff-párttal és minden párt szívesen látja, ha az ellenpárt listáin érdemes és hivatott egyének jutnak komoly szerephez. Kétségtelen, hogy a kormánypárt tagjai közt sokan vannak olyanok, akik nem szívesen nélkülöznék egy Fábián Béla tehetségét és energiáját, így hát joggal állithatjuk, hogy az ellenzéki táborban is jó szemmel nézik majd, ha dr. Deményi Aladár komoly szerephez jut a városházi parlamentben. Egészen bizonyos, hogy nagyon sok ellenzéki választó azért fog a NEP-listára szavazni, hogy dr. Deményi Aladár mandátumhoz jusson.

Olvasom

Ezentúl csak 66 református teológust fognak felvenni évenként Magyarországon. Szóval egy numerus clausus, amely igazán nem a zsidók ellen irányul.

Olvasom

Baltazár Dezső debreceni református püspök a Tisza István Társaságban tartott székfoglaló beszédet „A fajelmélet és a szentírás” címmel: „A fajelméletek követői Istennek és az egész emberiségnek ellenségei és ellenségei a szentírásnak is. Az ószövetség, a tizparancsolat nem ismer fajokat és nemzeteket: csak embert ismer és felebaráti szeretetet. Az üldözött zsidósággal együtt érzünk és a fajelmélet ellen küzdeni fogunk: mert ez akadályozza igazán az igazi keresztényi megváltást.”

Olvasom

Fedák Sári legutóbbi, nyilvánosságára került levelében sokat zsidózik. Nem tudjuk, hogy azért-e, mert zsidó férje volt, vagy pedig dacára annak.

Komját Ernő elnöki programbeszéde

Komját Ernő az V. körzet elnöki pozíciójába való beiktatásakor elmondott beszéde célkitűzéseinél fogva joggal számot tarthat arra, hogy a legszélesebb nyilvánosság megismerkedjék vele. Komját Ernő beszédében mindenekelőtt kegyeletesen emlékezett meg Kramer Rezső a körzet egykori alapítójának emlékéről, köszönetét fejezte ki továbbá Stern Sándornak harminc éves kitünő működéséért, amellyel mindenkor a körzet érdekében munkálkodott.

A továbbiakban Komját Ernő elmondotta nagyszabású programbeszédét és vázolta azokat a feladatokat, amelyek reá, mint körzet elnökére várnak. Mindenek előtt az istentiszteleték rendjét akarja szabályozni és elérni akarja azt, hogy az istentiszteleték alatt a hely és az alkalom méltóságához illő csend és áhitat uralkodjék. További főfeladatául Komját Ernő azt tűzte ki, hogy minden erejével és befolyásával az ifjuságnak a zsidósághoz való láncolását megerősítse. Ebből a célból, mondotta Komját Ernő, még az eddigieknél is nagyobb áldozatot kell hoznunk az ifjuság érdekében. Ott-hont kell építenünk az ifjuság számára, ahol igazi zsidó szellemű szórakozások-ról és időtöltésről kell gondoskodnunk, hogy lelki kielégülésüket megtalálhassák. A pénz, amire ebből a célból szükség lesz nem a központtól fogjuk kérni, hanem magunk teremtjük elő. Kilátásba helyezte Komját Ernő azt is, hogy a szegénysorsú barmicváknak a körzet fog tefilint és cidáklit adni. Ami a zsidó kulturát és irodalmat illeti, erre is kiterjedt Komját Ernő figyelme és szeretete. Kilátásba helyezte egy körzeti kulturház felállítását, de meg akarja szervezni az V. körzet aggok házáat is. Befejezésül az új elnök kijelentette, hogy a jövőben is, mint a múltban, minden hozzáforduló és arra rászoruló inségesnek rendelkezésre fog állani és tovább folytatja a szegények gyámolítását és segélyezését Be-

széde végén hivatkozott papi származására és imádkozott a községért, megáldva a jelenvolt hiveket. A nagyhatású programbeszéd után a jelenlévők, élükön Stern Samuval és Eppler Sándorral, meghatottan gratuláltak az új elnöknek szívből fakadó és nagyperspektívát mutató elnöki beszédhez.

Lunzer Pál

A következő sorokat a felekezeti közélet egyik kiváló vezetőjétől kaptuk.

„Méltó férfi méltó helyen“. Ha volt valaha jogosultsága ennek a mondásnak, úgy joggal ismételhető abból az alkalomból, hogy Lunzer Pál igazgatót a Pesti Chevra Kadisa előljárósága megbizta az elnökhelyettesi teendők végzésével Kramer Miksa elnök akadályoztatása esetén. Mint a Chevra nagy karitatív tevékenységének, nagyszerű szeretet-munkájának egyik szerény munkása, közelről ismerem Lunzer Pál nagyszabású egyéniségét, disztingvált énjét, finom, gyengéd lelkületét és nagy-nagy szeretetét a humanizmus szent kötelessége, az emberszeretet gyönyörű feladata iránt, amely felöleli a nagyokat és a kicsinyeket egyaránt. Lunzer Pál igazgató évek hosszú során át példás ügybuzgalommal vett részt minden nemes mozgalomban, így többek között abban a gyermekjóléti munkában is, amelyet oly nagy sikerrel végez az Izr. Szünidei Gyermektelep Egyesület. Mostani, ideálisan szép pozíciójában meg fogja találni a leggyönyörűbb jutalmat, amit egy jó ember elvárhat: az eddiginél még nagyobb mértékben tehet jót. Hogy a Gondviselés ebbeli jutalmát minél dúsbabbá, eredményesebbé és áldásosabbá tegye, azt kívánja Lunzer Pál minden li-ve, barátja és tisztelője.

TOKAJI MINTAPINCE

FUCHS LÁSZLÓ

tolcsvai bortermelő lerakata.

BUDAPEST, V., NÁDOR UTCA 5.

Telefon: 81—2—74.

A zsidó ifjusági egyesületek zászlóbontása

Ahol néhány héttel ezelőtt a kongresszus komoly beszédei hangzottak el a fekete taláros papok és ünnepi sötétbe öltözött delegátusok előtt; ahol rendes körülmények között tekintélyes családapák körzeti előljárók, tisztelendő rabbinusok és gondokban megöszült hitközségi funkcionáriusok fejére sugározza a fényt száz tejfehér üvegóra: a Goldmark-teremben május 23-án, csütörtökön este a Pesti Zsidó Ifjusági Egyesületek 300 kiküldöttje ült össze vacsorára, hogy a fehér asztal mellett panasolja el a hitközség vezetőségének égető problémáit és az egyesülésben keressen azokra megoldást. A terített asztalok mellé vállas izmos, napbarnított fiatal emberek, karcsú, kispertolt fiatal hölgyek telepedtek le: a körzeti ifjusági egyesületek kiküldöttei. — Vacsora után szólásra emelkedik az egyesületek nevében dr. Riegler Tibor és elmondja az ifjúság programbeszédét. Egyesülni kell, mert egyesülésben az erő, az erőre pedig nagy szükség van, mert sok nagy feladat megvalósítása vár a magyar-zsidó fiatalságra. Cél: boldog jelen a boldog hazában! Ezután Rosner Miklós olvassa fel a legközelebbi teendők lajstromát és vázolja a munkaterepet, ahol az ifjúság szívpel-lélekkel dolgozni akar egy szebb jövő felépítésén.

Most zúgó taps közepette Stern Samu emelkedik szólásra. Lelkesen, tüzzel, héppel beszél. Elfelejtjük, hogy a Ferenc Józsefi idők udvari tanácsosa, a közgazdasági előkelőség, a hitközség tapasztalt, nagytekintélyű elnöke beszél, mindenkinek az az érzése, hogy egy energiától, tettségűtől és aktivitás-

tól duzzadó ifjú szól fiatal kortársaihoz, akikkel együtt érez és akiknek égető bajai őt is bántják. Örül az ifjúság zászlóbontásának, kitarja ölelő karjait az ifjúság felé, meghívja őket a hitközségi munkában való közreműködésre, tanácsokat ad és buzdít, bölcs és rajongó, óvatos és optimista egyszerre — bizik az ifjúságban, mert ösztönösen érzi, hogy annak a szívedobbanása azonos az övével. A beszéd végén extatikus taps; felszólal még dr. Rott László és dr. Barona Károly, végül dr. Hevesi Simon főrabbi emelkedett szónoklata után néget ér a szép est. Pozitív eredmény már is van: az ifjúság megnyerte Stern Samut és Stern Samu meghódította az ifjúságot!

Gy. L.

Nem olvasom

Boros Ármin, a Bethlen-téri templom kántora, volt tanító, oktatta a tudás alapelemeire a kis Kaufmann Mózes, aki most, mint Kenyeres Miklós képviselő és interpellációs alany lett. Azt mondja a mester, hogy nem volt valami okos fiú. Még két hónappal ezelőtt mindenki, aki ismerte, azt hitte, hogy okos, most azonban kiderült, hogy első oktatójának osztályozása egy egész életre szólóan igaz volt.

Olvasom

A német népegészségügyi szolgálat vezetője, Ruttke kijelentette, hogy a „jog elzsidósodott“, vissza kell tehát térni a római joghoz. Nem használ semmit! Amit talmudi jognak nevezünk, annak egy része római jog, tehát nem lehet zsidó jogi fogalmaktól menekülni.

OLVASOM,...

NEM OLVASOM...

Nem olvasom

Mélyen tisztelt barátunk, Szabócsi Lajos dr. elmondotta, hogy Boroszlóból kapott egy gyönyörű Majmuni-émlékművet és egyszersem mind megkapta a Hevesi-féle emlékművet is. A német emlékmű nagyszerű munka, de a Hevesi-émlékmű magyar részében, különösen történeti dolgozataiban, valamint az írók stílusában sok a kifogásolni való. Én nem tudom ellenőrizni, mennyiben van igaza, mert a Hevesi-émlékművet nem küldték be nekem. Akárhogy van a dolog, a legnagyobb dicséretet megérdemli a Pesti Izr. Hitközség, amely tetemes összeget áldozott arra, hogy a kiváló vezető főrabbijának jubileuma irodalmilag is meg legyen örökítve.

Olvasom

Schlesinger Sámuel dr., a debreceni főrabbi palesztinai útjáról egy budapesti felekezeti lap szerkesztőjével beszélgetést folytatott és elmondta többek között, hogy dr. Löw Immánuel szegedi főrabbinak bizonyára „szobrot fognak állítani a jeruzsálemi egyetemen”. Szinte alig hihető, hogy a konzervatív főrabbi ezt csak ilyen nyugodtan mondta volna és nem emlékezett volna meg ebből az alkalomból a bölcsék ama kijelentéséről: „Nem csinálnak emlékműveket az igazaknak, tetteik tartják fenn emléküket”. Lám, Léderer Sándor hitközségi elnök mellszobrokat csináltatott magának. Hol vannak? A kerületi körzetek padlásain. És mi őrzi, az emléket mégis? A Rombach-utcai templom udvara végén levő kis besz-hamidras. — Minek kell Löwnek szobor? Amíg

az ő munkáját tanulmányozni fogják, addig — exegit monumentum“ —, ha pedig nem értenék meg, akkor már nem is lehet jeruzsálemi egyetem. (Utólag látom, hogy a debreceni főrabbi az interjút egy — debreceni hírlapíróval folytatta le.)

Olvasom

A várbeli Fortuna-utca egyik házának falbontása alkalmából, egy numizmatikai gyűjteményt találtak, amelyről feltehető, hogy egy zsidó pénzváltóé, vagy gyűjtőé volt. A végén esetleg kiderülhet, hogy a gyűjtemény tulajdonosa ama híres „Akiba fejedelem”, az óbudai zsidó vezető férfitulajdonosa volt, aki a XV. század végén élt Magyarországon és akinek családjából származtatja magát báró Hatvanu Bertalan és akinek emlékére dedikálta Ázsia lelkéről szóló nagy művét.

Olvasom

Nagy politikus a munkácsi főrabbi, akit sokan csodarabbiként tisztelnek. Felekezet-politikai ügyekben jobb keze egy úr, aki állítólag még Jom Kippurt sem tart. Lapja legutóbbi számában pedig leközli a csehszlovák választások alkalmából, az antiszemita agrárpárt főkorifeusának arcképét azzal, hogy a nagy úrnak kívánsága szerint kell a zsidóknak szavazni.

Nem olvasom

A soknevű tarpai követ sok nevetől visszhangzik a sajtó, az országgyűlés mindkét háza, de foglalkozik vele a vizsgálóbíró, sőt a királyi ügyész is. Mi, őszintén meg-

Nem olvasom

Az Ügyvédi Kamarában helyreállt a béke. Ez helye. A régi Magyarországon is arra törekedtek a zsidó ügyvédek, hogy a kamarai elnökséget átadják egy nemzsidó kapacitásnak. — Egyszer választott a budapesti Kamara zsidó elnököt, Brüll Ignác személyében, de ez a választás is rossz vért szült. A zsidó ügyvédi karnak, ha nem is tanult Talmudot, éreznie kell, hogy a „din“, az igazság győzelménél sokkal fontosabb a „lifnim misurasz hadin“, az okos méltányosság győzelme.

Olvasom

A német zsidóságnak Ciprus-szigetére való kivándorlási mozgalma új stádiumba jutott. A német zsidókat segítő egyesület szakértő bizottságot szervezett, amely már javában munkában van Ciprus szigetén. Statisztikai adatokat gyűjtenek, vizsgálják a meteorológiai viszonyokat, behatóan érdeklődnek a földművelés ott szokásos módozatai iránt, szóval tiszta képet akarnak nyerni a Cipruson való település lehetőségeiről és kilátásairól. A ciprusi kivándorlás elnöke, Kindermann Károly dr. aki szintén alapos ismerője a szigetnek, most dolgozza ki a bizottsággal együtt az eddig összegyűjtött adatok alapján az első kivándorló próbacsoport programját. Az egész világ zsidósága nagy érdeklődéssel tekint a nagy horderejű kísérletezés elé.

Olvasom

1867-ben szónokoltak először magyarul. Ezt közli egy felekezeti lap. Ez így elmondva helytelen, mert már a XIX. század negyvenes éveitől kezdve szónokoltak a zsidó templomokban magyarul, elég hivatkozni Lőw Lipót esetére.

Olvasom

Németországban a horogkeresztes irodalmi körökben már régóta folyik egy mozgalom, minek célja az, hogy Goethet

rehabilitálja — horogkeresztes szempontból. Ez alatt azt kell értenünk, hogy különféle Goethe-citátumokkal be akarják bizonyítani, hogy Goethe meggyőződéses antiszemita volt. Mi és minden intelligens ember, aki elmélyedt Goethe műveiben, minden egyes antiszemitaszerű mondatra, hús, kifejezetten filozemita mondatot tudna felhozni ellenérv gyanánt. De mit használnak az ellenérvek? Legyen nekik akaratuk szerint . . .

Olvasom

Glasner Akiba kolozsvári főrabbi nagy áldozatkészséggel és energiával új jesivát alapított Kolozsvárott. Kibérelt egy emeletes palotát és egészséges, kertes helyen modern higiéniaiával berendezett hajlékot bocsátott a talmudisták rendelkezésére. Erdély egész zsidósága nagy szeretettel és örömmel fogadta a Glasner főrabbi kezdeményezésére létrejött gyönyörű intézményt. Nagyszabású felavatási ünnepély keretében adták át a „Chaszám Szofer“ jesivát rendeltetésének, a megnyitó ünnepen az előkelőségek között ott volt a messzeföldön híres Grosz Feivel Hersch rabbi, a jesivát alapító és támogató Grosz Jenő vezérigazgató tudós atyja is.

Nem olvasom

A körúti Neiger-vendéglőt bezárták. Idők jele! Hajdan sóletet és más eféle zsidós ingyencfalatot kizárólag zsidó vendéglőben lehetett kapni. Közismert, hogy mikor Heine száz évvel ezelőtt Frankfurtot meglátogatta, Börne elvezette őt egy zsidó vendéglőbe sóletet enni. Régebben nálunk is ez volt az általános szokás és például mikor még a mai Ritz helyén, a Braun-féle kóser étterem létezett, gyakran ott lehetett látni Vámbéry Ármint, báró Dóczy Lajos társaságában. Az utóbbi években azonban Tarján, Keszey és Korányi, de ezenkívül még sok más vendéglős elleste a zsidó konyhatitkait és ma már mindenütt kaphatók a speciális zsidó ételek. Ezóta nincs is létjogosultsága csak az olyan zsidó vendéglőnek, amely a hitközség felügyelete alatt működik. . .

Olvasom

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Hálásan köszönöm azt az igazán nobilis megemlékezést, mellyel 20 éves publicisztikai jubileumom alkalmából megtisztelt. Ha valaki, úgy Ön tudhatja: mit jelent két évtizeden át a zsidó közvéleménynek írni, nem gyávának lenni és ellenségeket mégsem szerezni. És ha ez nekem részben sikerült, úgy ezt nem a magam érdemének tudom be, hanem ebből azt a tanulságot vonom le, hogy van olyan egyetemes zsidó szempont, melyből az eseményeket tekinteni lehet és a zsidó közéletnek nem kell okvetlenül átvenni a profán közélet pártarcát, még kevésbé a személyi küzdelmeket.

Ön az erkölcsi szempontot is kiemeli szerény működésemben. Egy barátom, aki túlbecsül, azzal szokott hízelegni, hogy minden cikkemből valami — hacsak egy mondat is — megmarad benne. Én magam is ezt tartom a publicisztika feladatának. Valami útravalót adni az olvasóknak a további életre és harcokra.

Ön volt az, aki szellemesen megkülönböztette a felekezeti életben a Nemereket és Gebereket. Én mindig az utóbbi fajtához szerettem tartozni és ezért fokozottan jól esik, ha nobilis lelkek — mint Ön — mégis megbecsülésükkel és ennek kifejezésével ajándékoznak meg.

Hálásan köszönöm és Szerkesztő Urat igaz nagyrabecsüléssel köszöntöm, híve

Dr. Ballagi Ernő

A HŐSÖK EMLÉKÜNNEPE. A pesti izr. hitközség és a pesti Chevra Kadisa előljárósága vasárnap a hősök emléktemploma előtt tartotta meg ünnepi istentisztelet keretében emlékünnepét a világháború zsidóvallású hősi halottainak emlékére. A fehér márvány emléktemplom

előtt, amely a világháborúban elesett tízezer zsidó hősihalott emlékére emeltetett, az árkádok között folyt le délelőtt fél 9 órakor az impozáns emlékünnep, amelyen diszes és nagy közönség jelent meg. Ott volt az ünnepségen Stern Samu m. kir. udvari tanácsos, országos irodai és pesti hitközségi elnök, Szántó Jenő, az Országos Iroda alelnöke, továbbá a pesti izr. hitközség előljárósága: dr. Barna Károly, Frey Kálmán, Lédermann Mór előljárók és dr. Csergő Hugó főjegyző, a pesti Chevra Kadisa előljárósága: Krámer Miksa elnök, Steiner Mór előljáró és dr. Endrei S. Henrik igazgató-főtitkár, felvonultak a zsidóvallású katonatisztek, a honvédparancsnokság és a m. kir. állomásparancsnokság tiszti küldöttséggel képviseltette magát, amelyet Albrecht János alezredes vezetett, kivonult a katonaság zsidóvallású legénysége és felvonult a frontharcosok díszszázada is Körmeny Elemérrel, a VII. ker. főcsoport vezetőjével az élén. A kultuszminiszter képviseletében Prodán János miniszteri osztálytanácsos, a főpolgármester képviseletében Király Kálmán tanácsnok, a polgármester képviseletében dr. Zielinszky Tibor VII. ker. tanácsnok-előljáró, a főkapitány képviseletében dr. Gántai János rendőrfőtanácsos jelent meg. Ott voltak az összes felekezeti intézmények vezetői s felvonult a zsidó iskolák ifjúsága: mult, jelen és jövő megragadó színes képé egyesült az árkádok stílusos keretében. Az emlékünnepség a Hiszekegy elénekklésével kezdődött, majd a teljes énekkar kíséretével Ábrahámsohn Manó főkantor zsoltár-éneke következett, utána dr. Hevesi Ferenc rabbi emlékezett meg a világháborúban elesett zsidóvallású hősi halottakról s megható imában kért áldást a hazára, amelyet a hősök vére szentelt meg. Az emlékünnep a Himnusz elénekklésével ért véget. — Ugyancsak vasárnap reggel 9 órakor emlékünnepet tartott a pesti izr. hitközség és a pesti Chevra Kadisa a rákoskereszturi zsidó temetőben is a hősök parcellájánál, ahol a kegyeletes szertartásnál az énekkar kíséretében Lineczky Bernát főkantor funkcionált és dr. Groszmann Zsigmond rabbi mondott emelkedett szellemű emlékbeszédet. A hitközség előljárósága képviseletében dr. Rosenák Miksa előljáró és dr. Braun Salamon tanfelügyelő, a pesti Chevra Kadisa előljárósága képviseletében Bánó Dezső jelent meg itt, a fővárost dr. Vigyázó Géza X. ker. tanácsnok-előljáró képviselte küldöttség élén és tiszti küldöttséggel képviseltette magát a m. kir. honvédparancsnokság és állomásparancsnokság is.

A rabbiképzés modernizálásának kérdéséhez

„Legyetek olyanok, mint a toronyóra, hogy megértsen a cseléd és a szolgáló” — szölt Veszprém rabbija (Hochmuth Ábrahám) az avatás szent izgalmában, előtte álló rabbijelöltekhez. Mi fiatalabbak megmosolyogtuk az intelmet, mert homilétikai tanárunk arra szoktatott, hogy tarka virágos rét, dús színekben pompázó keleti szőnyeg legyen szónoklatunk, hogy a beszédet élénkítse a magyar szónoklat heve, indulatja és kísérje a kéz meg arcvonás mozdulata. Magyar szónokhoz a parlamentben, úgy mint a fórumon, felköszöntőben, úgy mint népgyűlésen illet a közönséget magával ragadó, lelkes, tüzes beszéd; ez megkapta a fülön keresztül a szívet, belemarkolt a lélekbe.

Bezzeg a németországi szenatya, tiszteletes és főtisztelendő nem szónokolt, hanem előadott.

A breslaueri teológiai egyesületben (ma Karlsbad neves szónoka) Ziegler beszédet tartott: Kaufmann tanítványa volt ő is. Belekiáltotta a terembe: „Ki gunnav gunnavti. . .” „Denn gestohlen ward ich. . .” Sebőknek meg nekem tetszett a dörgő hang. Idegenkedve hallgatta (ma majnai Frankfurt híres rabbija) Dr. Caesar Seligmann és a beszéd befejeztével megkezdte kritikáját: „Warum schreien Sie denn am Anfange? Was tat Ihnen denn die Gemeinde?” (Miért kezdte el kiabálással? Mit vétett Önnek a község?)

S ime, a legutóbbi protestáns naggyűlésen egyik illusztris egyházfő azt hangoztatta, hogy a teológián ne szónokló papokat neveljenek. Igazolt Hochmuth és fiatalabb rabbijaink, Blau meg Hevesi tanítványai előadnak, hogy megértse őket a legprimitívebb hívő is. A mi rabbiképzőnk is neveljen rabbikat, „tanítók”-at, nem sophistákat. A ma súlyos helyzete a hang szuggesztív hatása alól felszabadul, megkívánja a nyugodt érvelést.

✱

Mens sana in corpore sano — és megszületett a sport legideálisabb formája: a cserkészlet. Cserkész legyen a modern rabbi, különösen vidéken van elég szabad ideje hétfőtől csütörtök délutánig (csütörtök délutánig, mert akkor már sokan jönnek „sáaláh”-val). A hőgyészi rabbi pl. még ma is él egész nap a talmudtórával, de alig a rabbiképzőből kikerült pap, akinek egyetlen lelki gyönyörűsége már nem a „sasz”.

Propaganda fidei a cserkészlet, mert táborozáskor fér közel a pap tanítványai lelkéhez. Kövesse a rabbiképző tanítvá-

nya és hallgatója keresztény testvéreinek példáját. Mindig irigyeltem katolikus hittanár-kollégáimat, így néhai dr. Korompay József barátomat, amikor cserkészeivel kivonult és bizony szép volt, amikor nemrég a Nagyszénás felé menve egy domboldalon elhangzott a vezényszó: Imára! S a cserkészfiúk ott a csobogó csermely balján, a szabad ég alatt imádkoztak.

Fájó szívvel gondoltam a sok elhagyott zsidó fiura, akikkel a hit őrei, a rabbiképzőből kikerült modern rabbi — tisztelet a kivételnek — csak a hittanórákon és a formális, lélek nélküli, ifjusági is-tentiszteleten törődnek.

Pedig bizony felekezetének, hitének jobban nyeri meg az ifjú szívét a vele együtt táborozó rabbija, mint a legszebb szónoklat.

Sapientia sat.

Budapest, 5695. a szefirában.

Dr. Kohlbach Bertalan.

Olvasom

A trencsénteplici fürdőbizottság hirdetést tett közzé, mely szerint a fürdőhelyen az érsekújvári főrabbi, dr. Klein Ernő vezetése alatt az idén is négyhetes továbbképző tanfolyam lesz a zsidó hitoktatók számára. A fürdőigazgatóság kiváltságos és kedvezményes ellátást biztosít a július 3-án kezdődő és 31-én végződő tanfolyam hallgatói számára, garantálja a fürdőhelyen szokásos kényelmen felül a szigorúan rituális ellátást is. Bizony minálunk is elkelne ehhez hasonló mozgalom.

KULTURHAZ PÉCSETT. A pécsi hitközség, dr. Deutsch Zsigmond elnök kezdeményezésére kulturpalotát akar építeni és ennek céljaira a népszerű elnök, bar-micva avatásának 50-ik évfordulóján, jelentékeny adományt ajánlott fel. Dr. Wallenstein Zoltán főrabbi meleg szavakkal üdvözölte ez alkalomból dr. Deutsch Zsigmondot és annak a reményének adott kifejezést, hogy az elnök példáján felbuzdult hitközség áldozatkészsége lehetővé fogja tenni azt, hogy a kulturpalota még ez évben tető alá jusson.

A SCHOCKEN VERLAG MÁJUSI KÖNYVUJDONSÁGAI. A németországi nehéz viszonyok ellenére, a berlini Schocken Verlag kiadásában egész sereg kitűnő és érdekes könnv jelent meg május hónapban. Különös érdeklődésre tarthatnak számot az alább következő könyvek: 1.) Ludvig Strauss összeállításában: Zsidó népdal gyűjtemény. A könyvet L. Strauss érdekes tanulmánya vezeti be, melyben megmagyarázza a különböző korokban keletkezett dalok eredetét, különös súlyt helyezve a mindenkori erős német befolyás kidomborítására. Maga a gyűjtemény valóságos kincseshányája a szebbnél-szebb zsidó népdaloknak. 2.) Abdias. Stifter Adalbert elbeszélése. A mesteri kézzel megírt elbeszélés hőse egy északafrikai pusztai zsidó: Abdias. Az exotikus miliőben lejátszódó cselekmény szivbemarkolóan érzékelteti a honát vesztett és hontalanul bolyongó zsidó örök tragédiáját. 3.) Berthold Auerbach válogatott írásai. A múlt században élt kitűnő író zsidótárgyú kisebb művei, melyekben kitűnő emberábrázolással a család és az otthon alakjai varázslódnak elénk. Melleg, zsidó szivvek készült írások ezek, nemes olvasmány fiatalnak és öregnek egyaránt. A könyvből a „Szombat” következő számai valamelyikében néhány elbeszélést bemutat. — Mindhárom könyv a Schocken Verlag már megszokott mintaszerűen elegáns kiállításában jelent meg. GY. L.

OPATOSUH: MORDECHAJ, AZ UTOLSÓ ERDEI ZSIDÓ. A Tabor negyedik kötete: Opatosuh: Mordechaj, az utolsó erdei zsidó, a napokban hagyta el a sajtót, a Tabor barátainak és olvasóinak őszinte öröme. A Tabor nem is ünnepelhette volna méltóbbképpen fennállásának első évét, mint avval, hogy a magyar olvasóközönséget megajándékozta ezzel a kitűnő és minálunk jóformán ismeretlen munkával. A regény minden egyes alakja húsból és vérből van, érzékelteti velünk a múlt századbeli lengyel-zsidó életet, de nem a szegény üldözött és elnyomott lengyel-zsidóét, hanem a vagyonos számottevő, és öntudatos emberekét, akiknél a vallási elmélyülés lehetőségét nem zavarják a kenyérgondok és az üldözöttség keserű érzései. Külön meg kell emlékeznünk a fiatal H. Ádám Gézáról, akinek ez az első nyomtatásban megjelent műve. Örömmel üdvözljük a fiatal műfordítót és reméljük,

hogy most már gyakrabban fogunk találkozni fordításaival. Gy. L.

HALÁLOZÁS. Sulyos csapás érte Soproni Miksa és neje szül. Porgesz Löwy Mártát. Szeretett gyermeküket, Ervint hirtelen elragadta a kérlelhetetlen halál. Az elhunytat e hó 19-én helyezték örök nyugalomra a rákoskereszturi temetőben családi kriptában. A ravatalnál Boros Ármin, a Bethlen-téri templomkörzet főkántora szivbevágó éneke után Schwarz Benjámint dr. ugyancsak a Bethlen-téri templomkörzet tudós főrabija könnyekig ható beszédben vigasztalta a mély gyászba borult szülőket, kiemelve jótékonyosságukat, vallásosságukat, s kérve a Mindenhatót, nyujtsa vigaszt rájuk a sulyos csapás elviseléséhez.

HAJÓKIRÁNDULÁS. A MIMÓZA-BÁL rendezősege teljes felkészültséggel dolgozik azon, hogy az Orsz. Izr. Leányárvaház javára rendezett bál közönségének lelkes támogatását egy nagyszabású és vidám tavaszi estével hálálja meg. Ezért — és a tavalyi hajókirándulás sikerén felbuzdulva — június 1-én, szombaton este sétahajó-kirándulást rendez a MEFTER „József Főherceg” nevű luxuscirkósán, ahol a legválogatottabb szórakozások (bridge, bár, tánc, stb.) s buffet várja az előkelő közönséget. Hajójegyek a Pesti Izr. Nőegylet irodájában kaphatók. (VI., Dessewffy u. 41. Tel. 13-1-66.)

3 szó csupán:

**3 SÍRKŐ
LÖWY-NÉL
BUDÁN**

**II. FŐ-UTCA 79.
TELEFON: 51-5-81**

**Alkalmi vételek
legolcsóbb áron!**

II. Zárda-utca 3

Margit körut sarok

Felolószerkesztő és kiadó: Dr. KENZ-KURLÄNDER EDE, Budapest, VI. gr. Zichy Jenő u. 43.

Telefon: Aut. 27-1-35. — Az előfizetés ára: egész évre 30 pengő, egyszeri papíron 20 pengő.
Postatakarékszám 16.760

Neufeld Zoltán (PANNONIA) nyomda. VI., Vörösmarty-utca 47a. — Telefon: 28-1-98.